

Senioren

1989

2014

Jubileumstreff i
Akersgata 74, Oslo

Mørket og lyset

Trygve Andersen

Min ungdom jobbet jeg en tid som maler, og en gang skulle vi male et rom hos Agfa fotolaboratorium, det skulle bli et «mørkerom». Før den digitale fotorevolusjonen behandlet man jo filmer i mørkerom. Vi startet å male, med helt svart, matt maling. Taket ble svart og veggene begynte å bli svarte da vi følte at vi trengte mer lys. Vi hentet en kraftig lampe inn i rommet, men det hjalp ikke stort. Det var et dystert sted å være, og vi følte oss ganske utilpass. Vi trengte ofte å gå utenfor døra for å få litt lys.

Noen år senere, i 1980, så var jeg en sommer nord i landet, på Senja. Min kone jobbet der i turnustjeneste, og jeg var lærer og hadde lang sommerferie. Den sommeren var det lyst! Det var visst den fineste sommeren de hadde hatt i Nord-Norge på mange år, og vi hadde sol døgnet rundt i to måneder. Og folk sov ikke noe særlig der nord, naboen kunne holde på og snekre og banke kl. 12 om natten når vi prøvde å få sove. Men det var en trivelig sommer, det var lyst!

Når dette skrives går det igjen mot mørkere tider i Norge. Når det leses er det vel mørketid nordpå og ganske korte dager ellers i Norge også. Men kommer det litt snø, så hjelper det betydelig. Det hvite overviner det sorte.

I lyset er det trivelig, i mørket er det dystert og trist.

«La oss vandre i lyset» synger vi i en sang. «...lik som Han er lys». Hvem er lyset? Jo det er Gud selv! Og hvem er «i lyset»? Jo det er vi som har tatt imot lyset fra ham. Vi trenger ikke vandre i mørke, for Gud tilbyr oss sitt lys. Vi klarer vel ikke å bli helt kvitt mørket omkring oss her på jorden, men vi kan glede oss til en ny verden, hvor Gud selv gir lys, og intet mørke finnes.

Som nybakt redaktør av *Senioren* blir det spennende å se hvordan dette bladet blir seende ut når det er ferdig trykt. Jeg takker for innsendt stoff, og for at mange flere vil gjøre det i fremtiden. Bladet blir hva vi sammen gjør det til. Fortell om dine opplevelser og erfaringer med Gud og i menigheten. ■

Høsttreffet i Oslo

Trygve Andersen

Seniorforeningen var samlet til høsttreff i Betel i Oslo 5. oktober, og samtidig ble foreningens 25-års jubileum markert. 100 seniorer var samlet til møter og fest.

Høsttreffet i år ble en veldig fin begivenhet. Richard Vagn Jensen ønsket oss velkommen, og vi sang «Rop det ut med hjertets jubel», og det var virkelig jubel i forsamlingen! Sangen passet for øvrig utmerket som innledning til dagens foredrag. Vi hadde nemlig besøk av Ingjerd og Sigmund Evensen fra Wycliffe bibelselskap, som arbeider med å bringe Bibelen ut til «hele verden». Det var veldig interessant å høre Sigmund fortelle om arbeidet med å oversette Bibelen til nye språk. Språk i en helt annen kultur, og som kanskje bare er muntlige i utgangspunktet. Det er mange utfordringer å overvinne i en slik situasjon og vi fikk et godt innblikk i flere av dem. Familien Evensen har selv tilbrakt 20 år i et lite samfunn i Papua New-Guinea og gjennomført et slikt bibelutviklingsprosjekt der. Det er laget en film om denne fami-

lien og arbeidet deres, og Evensen har også skrevet en bok om prosjektet. Forsamlingen satte stor pris på å få et innblikk i dette viktige arbeidet, og det kom flere spørsmål til Ingjerd og Sigmund etter foredraget.

Så samlet vi oss til festmiddag i restauranten, Vega som var utvidet med Herrebadet for anledningen. Praten gikk livlig rundt bordene, og jeg tror alle var fornøyde med maten, og ikke minst det enorme kakebordet etterpå. Dette var fest!

Ettermiddagsmøtet markerte de 25 år med seniorforening i Norge. Det ble ledet av Kjell Elvejord, og etter litt musikk av Trygve Andersen og Markus Dunseth lyttet vi til en innholdsrik prolog, skrevet og presentert av Sonja Pran. Prologen inneholdt mye av foreningens historie og de sentrale personene gjennom disse årene, bygget på informasjon fra «veteranene» Rolf H. Kvinge og Kåre Kaspersen.*

Vi sang så sammen «Vi har et håp», før vi fikk en del hilsener fra nær og fjern. Finn Eckhoff var

>>

til stede og overbrakte hilsen fra Den norske union. Vi fikk også opplest hilsener fra vår danske søsterorganisasjon, fra formannen i Østnorsk distrikt, og fra menigheten i Jerusalem (!) ved Roger Robertsen.

Etter fellessangen «Den himmelske lovsang» hadde så Kvinge og Kaspersen en «mimrestund» sammen med Kjell Elvejord, hvor de snakket om personer og hendelser fra den første tiden i foreningen. (Se artikkel under.)

Mimringen ble avrundet med sangen «Nostalgisk», skrevet og ledet av Sonja Pran, «om det å bli litt eldre, eller litt yngre, år for år» som det sto i overskriften på sangen. Takk til Sonja for de fine

dikteriske innslagene! Sonja har for øvrig stilt en større diktsamling til rådighet for foreningen. Den er lagt ut på foreningens nettside, og vil også bli brukt i bladet *Senioren*.

Til sist i jubileumsmøtet hadde Rolf H. Kvinge en andakt om å glede seg i fellesskapet, og så ble

dagen avsluttet med en minikonserert med den filippinske sanggruppen «The Ambassadors». De synger godt, men det ble nok litt vel «ungdommelig» lydnivå for oss på noen av sangene.

Alt i alt en veldig fin dag! Vi takker alle som bidro til det på forskjellig vis. ■

BILDENE FRA TREFFET ER TATT AV EDY SWART OG TRYGVE ANDERSEN

Slik startet Seniorforeningen

Av Trygve Andersen

Søndag 19. nov. 1989 var det innbudt til et møte på Tyrifjord for alle tidligere «mijonsarbeidere, predikanter og institusjonsarbeidere» i pensjonsalder. Møtet var innkalt av «Deres venn og uoffisielle innkaller», Johan Elisenberg. 15 personer møtte frem, og de foreslo dannelsen av «SDA-arbeideres pensjonistforening». De valgte også et interimstyre, og vedtok en formålsparagraf. Styret besto av Johan Elisenberg, formann, Alfred C. Berger, sekretær, Paul Frivold, kasserer, Alf Lohne, redaktør, og Agnes Lohne, styremedlem.

Formålsparagrafen er bemerkelsesverdig: «Å stille medlemmenes ressurser til rådighet for Adventistsamfunnet. Med dette menes i første rekke medlemmenes vilje og innsatsevne.

Å arrangere sosiale samvær. Å arrangere turer og kongresser. Å vise interesse for medlemmene og holde kontakt med dem, blant annet gjennom et medlemsblad.»

Ordinær generalforsamling ble avholdt i Betel i Oslo 11. mars 1990. Det var sendt ut 70 innbydelser, og 50 kom på møtet. Der ble foreningens vedtekter vedtatt, og interimstyret ble ordinært styre. Lohne holdt åpningstale, og Esther Gjertsen hadde foredrag om arbeidet blant eldre i Norge, og om deres rettigheter og muligheter. Hun la stor vekt på de verdier de eldre sitter inne med, og som fremdeles bør komme samfunnet til gode! Roald Guleng frydet forsamlingen med et kåseri med tittel: «Herlig å leve – tross alt»

Det var stor aktivitet i foreningen allerede det første året. 5. april besøkte representanter fra foreningen Mosserød aldershjem. Nytt stevne ble arrangert i Oslo 29. april, og det første num-

meret av bladet *Aktiv pensjonstid* kom ut den samme våren.

Søndag 30. november 1990 var det innkalt til «ekstraordinær generalforsamling» i Hønefoss (ref. bilde side 4). Arvid Dyresen innledet programmet med å lese fra Salme 92, hvor det 16. verset handler om «de gråhårede eldre som skyter friske skudd» – et godt bilde på aktive pensjonister. Det var sang av Ågot og Finn H. Opsahl, og Roald Guleng og Jakob Rask Arnesen presenterte planer for Adventisthistorisk arkiv». Jurist Laila Løkkebergøen hadde en redegjørelse om «testamenter og arv». Generalforsamlingen bestemte å utvide virksomheten til alle tre distrikter i Norge, bl.a. ved å tilby foreningens blad til alle SDA pensjonistfamilier, enten de har vært ansatt i Adventistsamfunnet eller ikke. Og foreningens samlinger skulle være åpne for alle. Styret ble utvidet med to medlemmer, Margareth Aakerøe og Thoralf Sjølyst.

Foreningen har hatt stor aktivitet i alle de 25 årene, med turer, treff og sommerstevner, og bladet *Aktiv pensjonstid*, nå *Senioren*, har vært et viktig bidrag til informasjon og kommunika-

sjon. Mange yngre adventister «sniker» seg nok også til å lese dette bladet for å finne interessante artikler, både om historiske ting og eldre adventisters meninger og opplevelser.

Johan Elisenberg var formann i foreningen frem til 2002, altså i halvparten av foreningens historie. Etter ham fulgte Kåre Kaspersen fra 2002 til 2005. Rolf Kvinge var leder frem til 2010, og deretter var Kjell Elvejord leder frem til 2013.

Sekretærer i foreningen har vært Alfred Berger, Jakob Rask Arnesen, Tor Lisle og Reidar Larsen.

Kasserere: Paul Frivold, Esther Nordvåg, Knut Heiberg, Ellen May Kaspersen og Richard Vagn Jensen.

Redaktører for medlemsbladet: Alf Lohne, Alfred Berger, Øyvind Gjertsen, Paul Liseth, Reidar Larsen og Trygve Andersen.

Mange andre personer har også vært med i styret eller hatt andre oppgaver i foreningen, men i redsel for å glemme noen nevner jeg ikke alle disse. Men vi sender en stor takk til alle som har bidratt med sin innsats i foreningen gjennom de 25 årene. ■

Harry Havstein hadde i Seniorenr. 2 2013 en artikkel om en historie han hadde hørt da han var ny adventist for mange år siden. Han etterlyste andre som kunne ha kjennskap til denne historien, og detaljene i den.

En SANN økumenisk FORTELLING?

Trygve Andersen ✍

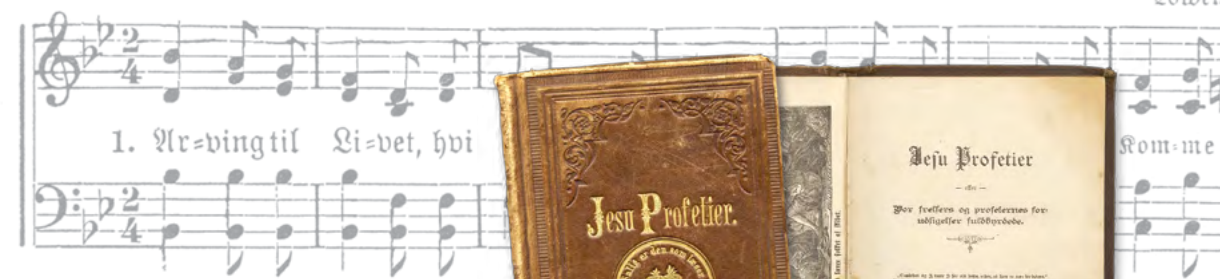
Vinter hadde jeg en runde med digitalisering av gamle lydbånd som jeg hadde fått fra et par eldre adventister. Jeg lyttet for det meste med minst et halvt øre til de talene som jeg overførte til datafiler og CD-er. Og der hørte jeg denne historien fortalt av en av våre gamle pastorer. Her har jeg skrevet den av, nøyaktig slik O. J. Olsen gjengir den i sin preken fra rundt 1960:

«Det er nå en del år siden, at der ble holdt et stort menighetsmøte av de forskjellige flokker i verden. Der var lutheranere, og der var metodister, og baptister og så videre. Det ble holdt i Harrisburg, Pennsylvania. Og emnet av møtet, det som de skulle tale om i møtet var: 'hvordan kan vi dele opp verden slik at vi ikke går i veien for hverandre'. At metodistene får sin del av verden å predike i, og baptistene sin del, disse to er de største flokkene i Amerika, nest etter katolikkene. Både metodister og baptister er meget større enn lutheranere. Og på det møtet var vår mann, som senere ble generalkonferensens formann og het Spicer. Da de hadde diskutert dette spørsmålet vel og lenge så reiser han seg opp, og så sier han: Hvem av dere vil forkynne Åpenbaringen 14, 6-12, det siste nådebudskap? Ikke en eneste hadde tenkt over det. Jaja sier han, da må vi fortsette som vi har begynt, og ha hele verden.»

Denne historien har sikkert vært gjenfortalt av flere pastorer på denne tiden, og den ble nok fortalt på noe forskjellige måter. Det som er skrevet ovenfor, er altså O. J. Olsens versjon, ordrett skrevet av fra et lydbånd. Den er kort og konsis, som Olsen ofte var, og mangler en del av de mer dramatiske detaljene som Havstein gjengir, om at de ble kalt frem en og en osv. Så han har nok hørt historien av en annen pastor med litt mer sans for dramatik enn Olsen.

Jeg har gjort litt undersøkelser og forsøkt å finne informasjon om denne konferansen i Harrisburg, uten resultat. Men jeg tror jeg har funnet frem til hva som er grunnlaget for historien. Det var en stor konferanse i Edinburgh (ikke Harrisburg) i 1910. 1200 delegater fra mange protestantiske kirkesamfunn møttes, under tittelen «Edinburgh missionary conference», og med en målsetning «To consider missionary problems in relation to the non-christian world». Adventistsamfunnet sendte tre delegater fra Amerika, blant dem var W. A. Spicer, som da var redaktør av *Review and Herald*.

Forts. side 12

«Arving til livet, hva gjør deg så lunken?»

Trygve Andersen ✍

John G. Matteson skrev mange sanger. Noe av det første han gjorde da han begynte å arbeide for skandinaverne, først i Amerika og senere i Danmark og Norge, var å få trykket sangbøker, og noe av det siste han gjorde før han døde i Amerika i 1896, var å utgi en stor dansknorsk sangbok. I disse sangbøkene var det mange sanger som han selv hadde skrevet, og flere av dem har vært med i alle norske og danske sangbøker senere.

«Arving til livet» er en av disse «udødelige» sangene, som sikkert blir sunget ofte i mange menigheter. Og den har jo et innhold som vi som adventister identifiserer oss sterkt med. Vi tror vi er en menighet som er kalt til å spre evangeliet i den siste tid, men vi tror også at Jesus peker på oss i Laodikeabudskapet i Åpenbaringen, som «lunkne». Men både Jesus og Matteson sier jo at det er en vei ut av det, vi må «våkne opp» og gjøre oss klare for Jesu gjenkomst!

Matteson skrev en bok med tittelen *Jesu profetier*, hvor han tar utgangspunkt i Matteus 24. Han viser at det er endens tid, at alle tegnene er

oppfylt, og at alle må gjøre seg klar for Jesu annet komme. Jeg har et eksemplar av førsteutgaven fra 1888, med en håndskrevet innskrift om at den ble sendt av min farfar, Olaf Andersen i Oslo, til hans svigerfar, Ole Jacobsen Skaalen i Vågå, i 1901. Min farfar og farmor hadde funnet advent-budskapet, og ønsket å dele det med familien. Om den ble lest

der oppe i Vågå, vet jeg ikke, men etter hvert havnet boken i min fars bokhylle, og deretter i min. Så ble den i alle fall til glede for oss.

Etter å ha lest boken, forstår jeg enda bedre hva Matteson sier i sangen «Arving til livet». «Tiden er kostbar, se enden er nær», og «Snart vil din Konge med lønnen gå ut».

«Morgenens rødme på himlen alt lyser, arving til livet, å fryd deg i Gud». Dette er en «adventistsang» på sitt beste! Syng den ofte, og om du ikke kan syng, så les teksten, og hør kallet!

Matteson skrev for øvrig en sang til samme melodi, «Zion, vi hilser din herlige morgen, glede du bringer og fred til vår jord». Den sangen er dessverre forsvunnet fra våre sangbøker, men den inneholder også vårt perspektiv på fremtiden, målet er en herlig morgen med glede og fred. Skal du også være med der? ■

Fra til protoevangeliet vekkeropet

Av Harry Havstein

Overskriften skulle slå an tonen både for begynnelsen og avslutningen av frelsesplanen, eller smertens drama, om du vil. Men vi hører også en undertone av erfaringene for Guds folk gjennom hele historien. Her er både preludium og postludium. Pendelen har svingt hele tiden.

Frelsesplanen åpnet for en hemmelighet som har vært skjult i Guds plan fra evighet av, men det ville ikke tjene hans hensikt å åpenbare alt på en gang. Etter fallet ga Gud det skyldbetyngede par et løfte om et håp som forvisset om en lykkelig løsning tross alt ifølge Protoevangeliet i 1Mos 3,15. Satan på sin side forstod at han ville få problemer med å beholde sitt bytte og verdensherredømme.

DE FØRSTE ROP

Det er verdt å merke seg at det var Gud selv som måtte rope i fortvilelse etter at han hadde erklært skaperverket fullkomment og såre godt. Han kalte på Adam: «Hvor er du?» Hva som lå i dette spørsmålet kan vi kanskje best forstå ved å høre alle nødropene som når inn til oss i dag. Det er mildt sagt urovekkende at vi ikke hører noen klagerop i Noahs dager, bare lyden av hammerslagene fra båtbyggeren som stod på i hele 120 år.

Dette var likevel et gjentakende budskap om redningsmannen og redningsplankene som etter hvert kom på plass. Men så endelig hører vi ropet, dessverre for sent. Nå kan vi kanskje bedre forstå hvorfor «Herren angret at han hadde skapt mennesket på jorden, og han var full av sorg i sett hjerte.» (1Mos 6,6.)

Det var ikke mange som forutså årsaken til ulykken som måtte komme, men «Herren så at

menneskets ondskap var stor på jorden, og at alle deres hjertets tanker og påfunn bare var onde den hele dag» (v 5). Han måtte gripe inn for å avverge en større katastrofe, og sikre frelsesplanen som kulminerte ved korset. Alt er skrevet til lærdom for oss ifølge Rom 15,4.

Vannflommens motbilde er dåpen, som for meg ble en ubeskrivelig erfaring. Det dreier seg jo ikke om omvendelsen, men heller om en god samvittighets pakt med Gud (1Pet 3,20-21).

Etter vannflommen oppstod en storby hvor Babels tårn ble bygget. En frivillig dugnadsgjeng fikk fart på byggverket som skulle bli en kontrast til arken og stikk i strid med Guds plan om å oppfylle jorden (1Mos 1,28; 11,4). Da Herren betraktet byen og folket, sa han: «Se, de er ett folk og ett tungemål har de alle; dette er det første de tar seg fore, og nå vil ingen ting være umulig for dem, hva de så får i sinne å gjøre» 1Mos 11,6.

Igen grep Gud inn. Han forvirret deres tungemål, og fikk dem til å spre seg over hele jorden. I motsetning til flommen hører vi ikke om én som omkom.

EGYPT

Landet har en lang historie på godt og ondt for Guds folk. Josef var glemt, i hvert fall av Farao som fikk anledningen til å gjøre slutt på slaveriet i landet. Han svarte Moses og Aron som kom med Herrens oppfordring: «Hvem er Herren som jeg skal lyde og la Israel fare? Jeg kjenner ikke Herren og heller ikke vil jeg la Israel fare» (2Mos 5,2). Den saken var klar og avgjort fra hans side og en direkte utfordring til Gud.

Gud tok Moses til side og fortalte ham: «Jeg åpenbarte meg for Abraham, for Isak og for Jakob som den allmektige Gud; men med mitt navn Herren var jeg ikke kjent av dem» (6,2,3). Så var det ikke bedre med dem enn Farao. Men Guds navn, Herren, skulle gjøres kjent både for Farao,

egypterne og Guds folk.

Mot sin vilje ble Farao nødt til å la folket fare etter den tiende og siste plagen. Men etterpå angret han seg og satte etter Israel med hele sin hær på vei mot Rødehavet. Det ble for mye for folket da de så forfølgerne kom nærmere og nærmere. Klageropene ble rettet mot Moses med spørsmål: «Var det da ingen graver i Egypten siden du har ført oss hit for å dø i ørkenen» (14,11)?

Selv om Moses senere viste begrenset tålmodighet, roet han folkemassen og sa: «Frykt ikke, stå nu her og se Herrens frelse, som han vil sende dere i dag! For som dere ser egypterne i dag, skal dere aldri i evighet se dem mer. Herren skal stride for dere, og dere skal være stille. ... Og egypterne skal kjenne at jeg er Herren, når jeg åpenbarer min herlighet på Farao, og hans vogner og hestefolk» (v 13.14.18).

For den som ikke selv var med på den dramatiske ferden gjennom 'kanalen' som Gud åpnet i havet, er det nok vanskelig å beskrive stemningen underveis. Og når israelittene er kommet velberget og tørrskodd i 'land' på den andre siden, er det også vanskelig å beskrive det crescendo som kom til uttrykk i lovprisning, sang, musikk og dans, som Miriam gikk fremst og ledet. Dette skulle bli et minne for livet og for kommende generasjoner. Gud minnet dem da også om dette da han kom og helliget sammenkomstens telt og alteret og for å bo hos dem (2Mos. 29,46).

Etter klageropene i Egypt har vi hørt mange rop og mange slags rop, fra nødrop til fryderop fra ramaskrik til jubelrop. Ropene har til og med gått i hverandre og overdøvet hverandre så det har vært uråd å skjelve hva det dreiet seg om, slik det beskrives i Esra 3,13: «Folket kunne ikke skjelve lyden av gledesjubelen fra lyden av folkets gråt; for folket jublet så høyt at det hørtes lang vei.»

Her er det snakk om gjenoppbyggingen av templet, og det sies at prestene ble stilt opp med

1Mos 6,5:

«Herren så at menneskets ondskap var stor på jorden, og at alle deres hjertets tanker og påfunn bare var onde den hele dag».

trompeter for å akkompagnere arrangementet og prise Herren. Det var ikke basunene man hørte ved denne anledningen. Det var ikke en mobiliseringsordre for å gå ut i en ny krig. Det dreiet seg om Fredsfyrsten som skulle gjeste huset. Og når han endelig kom var det noen som gråt over han også. Hvorfor kan vi spørre? Når han selv sier: «Dere Jerusalems døtre! Gråt ikke over meg, men gråt over dere selv og deres barn» Luk. 23,28.

TORDENSØNNENE

De har aldri vært redd for å rope ut eller si sin mening. Men Gud kunne bruke dem, og han måtte bruke dem. De var banebrytere og stormtropper.

«Rop høyere!» sa Elias til Baalsprofetene. «Ormeyngel! Hvem lærte dere å fly for den kommende vrede?» ropte døperen Johannes. Ikke nok med det, disiplene Jakob og Johannes kom også med en flammende uttalelse: «Herre! Vil du vi skal by ild fare ned fra himmelen og fortære dem, likesom Elias gjorde?» (Luk 9,54-56). Ikke rart at Jesus kalte dem Boanerges – Tordensønner. De fikk sin velfortjente irettesettelse. De var ikke moden for sin oppgave.

Etter at Elias' utfordringer til Baalsprofetene hadde kulminert med seier på Karmelfjellet, flyktet han i redsel for Jesabels dødstrusler. I sin ensomhet kom Herren til ham og sa: «Hva vil du her, Elias? ... Gå ut og stå på fjellet for Herrens åsyn.» Hverken gjennom stormen, jordskjelvet eller ilden, som ikke var ukjent for ildprofeten, opplevde han Herren. Men først i den stille susen erfarte han Herrens tilstedeværelse. Igjen kom Herrens røst og sa: «Hva vil du her, Elias?» (Se 1Kong 19,9-13.) Nye viktige oppgaver ventet ham.

Døperen Johannes fikk også erfare en faretruende 'Jesabel' i sitt liv. Herodias var ikke noe bedre og beskrives som en samvittighetsløs kvinne med en umettelig hevntørst. I fengslet var Johannes avskåret fra selv å kunne oppleve det han hadde forkynt om Jesus. Han kom derfor i tvil og sendte sine disipler til Jesus med spørsmål: «Er du den som skal komme, eller skal vi vente en annen?» (Matt 11,3).

Disiplene fikk ikke øyeblikkelig svar på spør-

målet, men fikk oppleve å se Jesus i full virksomhet med å helbrede og gjøre mirakler. Gjennom sine opplevelser kunne de gi Johannes trøst og forvisning. Se Alfa og Omega 4, 184-185.

FREDSFYRSTEN

Så kommer han som hele tiden og hele veien er blitt åpenbart og beskrevet i Skriftene. Hvordan? Det er jo så mange forskjellige bilder å ta hensyn til. Esaias sier det sånn: «Han skal ikke skrike og ikke rope, og han skal ikke la sin røst høre på gaten» (42,2).

Passer dette med de store forventningene folkemassene så fram til ved tidens fylde?

Vi hører om to i templet som har ventet lenge, og da Simeon ser foreldrene komme inn med barnet tok han Jesus på sine armer og lovet Gud og sa: «Herre! Nå lar du din tjener fare herfra i fred, etter ditt ord; for mine øyne har sett din frelse, ... Og Anna trådte til i samme stund og priste Gud, ...» (Luk 2,29-38).

Det var heller ikke mange som så Betlehemsstjernen den minnerike 'julenatten' ved hans ankomst. Heller ikke hørte de englesangen over Betlehemsmarkene den samme natten.

Profeten Sakarias gir oss et annet bilde: «Fryd deg storlig, Sions datter! Rop høyt, Jerusalems datter! Se, din konge kommer til deg, rettferdig er han og full av frelse, fattig og ridende på et asen, på aseninnens unge fole» (9,9). Alle fire evangeliene beskriver denne hendelsen, men bare Johannes påpeker at disiplene forstod ikke betydningen før etter at «Jesus var blitt herliggjort» (Joh 12,16).

For disiplene skulle dette bli deres livs store feiltrinn og skuffelse. Det var de som først la sine klær på folen og folket bredte klær og palmegrener på veien og ropte: «Hosianna Davids sønn! Velsignet være han som kommer i Herrens navn!» (Matt 21,9).

Det er lettere å forstå bildet i Åp 6,2 der Jesus beskrives som rytter på en hvit hest som drog ut med seier og til seier. Det forstyrres kanskje litt når det også sies i 17,14 at Lammet skal seire som kongenes konge og herrenes herre.

Den beste fasit finner vi kanskje i Kol 2,15:

«Han avvæpnet maktene og myndighetene og stilte dem åpenlyst til skue, idet han viste seg som seierherre over dem på korset.» Dette skulle også bli vår seier (Åp 12,11). Evangeliet har vi fått i misjonsbefalingen som går ut på å gjøre alle klar for den største begivenheten, Jesu gjenkomst.

VEKKEROPET

Vi vet hvem som hadde monopol på Bibelens skrifter i den mørke middelalder. Derfor lyder vekkeropet i dag: «Gå ut fra henne mitt folk!» (Åp 18,4). Det er ikke lenger tordensønnen, men kjærlighetens apostel som 'skriver brevet' til oss. Er vi klar til å sende det videre? Det er «Jesu Kristi Åpenbaring» (1,1), «et evig evangelium å forkynne for dem som bor på jorden, og for hver ætt og stamme og tunge og folk» (14,6). Vi har lest misjonsbefalingen i Matteus. Og Åpenbaringen sier «at det ikke skal være mer tid» og «da skal Guds hemmelighet være fullbyrdet» (10,6.7).

Igjen hører vi alle ropene, ingen bør ta feil, og det mangler heller ikke på storm, torden eller jordskjelv. Men vi må ikke overhøre gjennomgangstonen som kaller til det aller siste – til det femte siste vers på Bibelens siste blad. Her hører vi et trefoldig «Kom, og den som hører det, si: Kom! og den som tørster, han komme, og den som vil, han ta livets vann uforskyldt!» (22,17). ■

1Mos 11,6:

«Se, de er ett folk og ett tungemål har de alle; dette er det første de tar seg fore, og nå vil ingen ting være umulig for dem, hva de så får i sinne å gjøre»

ALLE BIBELSITATER ER FRA 1930-OVERSETTELSEN

En SANN økumenisk FORTELLING?

Forts. fra side 6

Han skrev to rapporter i bladet etter konferansen, men jeg finner ikke grunnlaget for den nevnte historien der. Han rapporterer egentlig ganske positivt om møtet og dens hensikter. Likevel er det nok riktig at det var diskusjoner på møtet om å dele opp verden, og at adventistene ikke kunne være med på det. For i en artikkel, skrevet av dr. Nicolas Miller ved Andrews University i 2012, kommenterer han møtet i 1910 på denne måten: «One very vivid historical example of this reservation was the Missionary Conference of 1910 in Edinburgh, Scotland. Adventists attended this event, and participated in the meetings. But we were unwilling to join in the dividing up of the mission field between the various denominations.»

Så det er vel uten tvil dette møtet som er utgangspunktet for historien som Havstein husker å ha hørt, og som altså bekrefte av O. J. Olsen. Og det kan godt tenkes å være riktig at W. A. Spicer tok ordet, og på grunnlag av vårt spesielle kall om å forkynne de tre englers budskap til hele verden, avviste å være med på en oppdeling av misjonsfeltene i verden, selv om jeg ikke kan finne dette direkte beskrevet i rapportene hans i *Review*, og heller ikke i en 250-siders rapport om konferansen som jeg fant på internett.

Om detaljene som Olsen refererer, og flere detaljer som Havstein gjengir etter hukommelsen, er helt nøyaktig gjengitt, kan vel være mer tvilsomt. Det som er helt sikkert, er at Havsteins konklusjon om at møtet nærmest gikk i oppløsning på grunn av adventistenes holdning, ikke er riktig. Det var altså 1200 delegater til stede i Edinburgh fra alle protestantiske kirkesamfunn, så at tre adventister skulle kunne torpedere hele møtet med sin kommentar, er nok litt overdrevet. Det finnes mange rapporter på internett om konferansen i Edinburgh, og ingen av dem jeg har funnet så langt, nevner adventistene på en slik måte. Det som er riktig er nok at de satte seg selv litt på sidelinjen i samarbeidet både på dette møtet og i det videre økumeniske arbeidet som fulgte i de neste tiårene, særlig etter at Den katolske kirke kom med i dette.

Det ble for øvrig ganske snart etter dette møtet utarbeidet retningslinjer for hvordan adventistene skulle forholde seg til andre kirkesamfunn, og disse er endret svært lite etter at de kom rundt 1920.

Jeg tok kontakt på epost med nevnte Nicholas Miller på Andrews for å høre om de der hadde kjennskap til historien som ble fortalt her i Norge rundt 1960. Han svarer at de ikke kjenner noe til en slik historie, men han utelukker heller ikke at noe lignende kan ha skjedd. Han utelukker imidlertid at det skulle ha blitt noe «drama» ut av det, da hadde det vært mer kjent. ■

AMBROSIUS AV MILANO

Den første som benyttet salmer for å fremme troen

Av Ove S Berntsen

Ambrosius (337-397) var biskop av Milano og en av de fire første kirkelærerne. Han var romersk borger og kom fra en kristen familie. Etter studier i jus, retorikk og litteratur, ble han etter hvert guvernør for Liguria og Emilia, med hovedsete i Milano, den nest største byen i Romerriket. Ambrosius' dyktighet gjorde ham til en populær og aktet mann.

På den tiden var det mange stridigheter innen bispedømmet mellom ortodoksien og arianismen, og selv om han ikke var teolog i akademisk forstand, ble han til slutt overtalt av keiseren til å bli biskop etter Auxentius, som døde i 374.

Hans livsførsel som biskop var asketisk og enkel, han ga bort nesten alt han eide, og ble snart omtalt som en svært god predikant. Hans karisma dro mange mennesker til kirken og kristentroen.

På grunn av manglende teologisk bakgrunn, kastet Ambrosius seg over teologiske studier med stor kraft og entusiasme. Natten gikk med til studier og bønn, mens dagen var fylt med embetspliktene. Hans sterke engasjement og pliktfølelse førte til at han sammen med Augustin, Hieronymus og Gregor den store ble regnet blant de første kirkelærerne. Til tross for sin juridiske bakgrunn og sene teologiske studier, ble Ambrosius likevel en god teolog. Augustin tillegger hans innflytelse svært

stor betydning, kanskje nest etter Paulus. Høsten 386 ble Augustin døpt av Ambrosius, bare seks måneder etter at han kom til Milano fra Afrika.

Som nevnt var Ambrosius en dyktig predikant, og hans undervisning var først og fremst i form av prekener, ikke så mye gjennom skriftlige avhandlinger. Målgruppen var alminnelige mennesker, og språket var derfor klart og konkret. For dåpsundervisningen skrev han imidlertid katekismen *De mysteriis*, om dåpen, konfirmasjonen og nattverden.

Ambrosius var den første som benyttet sanger og hymner for å nå ut til folket og fremme den ortodokse troen. Han både diktet, komponerte og skrev bøker. Det hevdes at den såkalte ambrosiske sang (av ambrosia, gudenes føde), den liturgiske sangen i kirken i Milano, stammer fra ham.

Noen få av hans salmer har overlevd og brukes stadig, for eksempel brevriarhymnen *Aeterne rerum conditor* og adventshymnen *Veni redemptor gentium* («Folkefrelser til oss kom»). Flere av hans hymner står i *Breviarium Romanum*.

Ambrosius var den første som benyttet betegnelsen messe om nattverdsfeiringen. Han innførte seks søndager i advent, som begynner nærmeste søndag etter 11. november, *festi di San Martino*. ■

Ha det godt lenger – med musikk

Musikk er med ved alt som feires, fra fødselsdager og bryllup til jul og 17. mai – foruten ved begravelser og annen tung avskjed. Tanken på festlighetene og minnehøytidelighetene starter lett musikalske assosiasjoner, med trompet, sang, orgelbrus, piano og gitar.

Per de Lange, DrPH

Jobs bok forteller om jubelsang i tidens morgen da «morgenstjernene jublet» og «alle Guds sønner ropte av fryd». Lovsangen vil bli enda bedre ved tidens ende, når alt skal bli nytt og godt. Koret med de frelste synger lovsanger til himmelens akkompagnement, leser vi i Åpenbaringsboken.

Musikk for helsen

Allerede på 20-tallet kunne forskerne fortelle oss at virkningen av våre musikalske opplevelser var målbare på blodtrykk, puls, pustefrekvens og muskelspenninger. Dessuten er musikkterapi blitt en veletablert fagdisiplin, med nytte i seg selv og som ramme for annen psykologisk behandling. Musikkmedisin er en fysiologisk videreføring for å finne ut hvorfor noe måtte virke eller ei.

Kong Saul, Israels første konge, slet med tungsinn og en vanskelig psyke, særlig mot slutten av livet. Kun en ting hjalp, leser vi, sang og harpespill ved gjeterguttene David fra Bethlehem. Da steg stemningsleiet. David må ha vært en bemerkelsesverdig kunstner og musikkterapeut. Han skrev de fleste av salmene i Salmenes bok. Flere av

«David och Saul» malt av svensk-jødiske Ernst Josephson 1878 (Nationalmuseum Stockholm).

dem viser stor innsikt i den terapeutiske verdien, både for forfatteren og for oss brukere.

Forskning siden mellomkrigsårene har delt terapeutisk musikk i tre kategorier:

a) Avspennende musikk med lav intensitet og volum, med rike, svevende klanger og harmonier, slik som vi kjenner det i en vuggesang. Vi får senket blodtrykk, puls, pusterytme og muskelspenning – og opplever velvære.

b) Aktiverende musikk som dans og marsj,

ofte med høyt volum, dissonans og rytmer, øker de samme fysiologiske variablene. Go'foten aktiveres selv uten at vi vet det.

c) Stabiliserende musikk, en mellomting som gir likevekt og ro, trygghet og fred.

«Bli fylt av Ånden, og si fram for hverandre salmer, hymner og åndelige sanger; syng og spill av hjertet for Herren», anbefalte Paulus (Ef 5,19). Valg av musikktype kan bety mye i ulike situasjoner.

Hvordan musikken virker i oss, er en komplisert reise fra øret via trommehinne, knokler og flimmerhår til den 8. hjerne-nerve og thalamus og sekreter for hele kroppen. Vi får en nevrokjemisk respons i hele oss, som bl.a. starter go'foten. 'Rytmehjernen' kan være nyttig for Parkinson-pasienter og andre med motoriske problemer. 'Følelseshjernen' bedrer kortidshukommelse, sosiale evner og motivasjon, for eksempel hos demente.

«Der ordene tar slutt, begynner musikken», sa Heinrich Heine. Hans M Borchgrevink støttet det i en artikkel, basert på klinisk erfaring. Personer med talevansker på grunn av stamming eller slag, klarer seg bedre ved å syngre sitt budskap. Sang og tale initieres på hver sin side av hjernen, slik at de kan hjelpe hverandre på gli. Oppfattelse og hukommelse kan også bedres. Musikkmedisin i egen anvendelse dreier seg om alt, fra CD-plater, konsertbesøk og korsang til tukling med tusefløyte og gitar.

Så det er helse og terapi i anbefalingen fra sangeren Paulus, «Å lære og rettlede hverandre, med salmer, hymner og åndelige sanger. Syng for Gud av et takknemlig hjerte» (Kol 3,16).

Musikk for frelsen

Før Jesus gikk fra den siste nattverd til kampen i Getsemane, tok han seg tid til lovsang med disiplene. Slikt styrker i tunge tider. Verdens despoter og terrorister har derfor ofte problemer med musikerne. De undertrykte og forfulgte blir derimot båret fram av musikerne.

Paulus og Silas krysset Dardanellene og ankom Filippi som svar på en visjon, men ble snart fengslet. Pisket og slått, ble de plassert i det innerste fangehullet. «Ved midnattstid holdt Paulus og Silas bønn og sang lovsanger til Gud, mens fangene lyttet til dem», fortelles det (Apg 16). Situasjonen endret seg dramatisk.

Om følgene ikke er like dramatiske, kan sang og musikk i tunge tider skape håp og visjoner både hos utøvere og lyttere – også i vår hverdag. Ha det godt i julen og i det nye året med årstidens rike tilbud av sang og musikk, gaver sendt ovenfra! ■

Senioren

Organ for

**SYVENDEDEGAS
ADVENTISTSAMFUNNETS
SENIORFORENING**

Adresse: Akersgata 74
0180 Oslo

Bank: 3000 26 41867

Org.nr: 997 229 231

Nett: www.sdasenior.no

Sekretær

REIDAR LARSEN

Bergsengvegen 71, 2372 Brøttum
Telefon 62 12 26 66 - 943 32 898,
reidar.larsen@adventist.no

Kasserer

RICHARD VAGN JENSEN

Glimmerveien 19, 3340 Åmot
Telefon 32 75 25 89 - 924 93 322
hrv.jensen@gmail.com

Redaktør for «Senioren»

TRYGVE ANDERSEN

Solliveien 13, 1472 Fjellhamar
Telefon 67 90 43 24 - 970 33 601
trygand@gmail.com

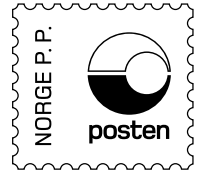
«Senioren» kommer ut fire ganger i året og sendes til alle medlemmer av SDA Seniorforening. Medlemskap tegnes ved å sende kr 200 til bankkonto nummer 3000 26 41867.

Gaver til bladet eller Seniorforeningens aktiviteter, sendes også til konto 3000 26 41867. Mange takk!

Oppsigelse av medlemskap gjøres via sekretæren.

Tips, artikler og bildestoff til bladet sendes redaktøren.

Returadresse
Senioren
R. V. Jensen
Glimmerv. 19
3340 Åmot

Det var en fest kun,
før natten den sorte;
hun var en gjest kun,
og nu er hun borte,
skriver Henrik Ibsen.
Er det sant om vårt
lille liv?

.....
Ove S Berntsen

Salmenes bok er det mange sanger ved festreisene, sanger som ble benyttet under de store høytidene – påsken, pinsen, løvhyttefesten, den store forsoningsdagen. Kan vi se for oss flokk etter flokk fra hele Israel som kommer vandrende mot Jerusalem og templet, mens de synger? Høytidene var påminnelser om Guds frelseshandlinger i historien. Troen er *mer* enn et privat forhold mellom meg og Gud, men den har *også* en slik side. I en av disse sangene leser vi:

«Herre, mitt hjerte er ikke hovmodig, mine øyne er ikke stolte. Jeg gir meg ikke av med slikt som er for stort og underfullt for meg. Nei, jeg har brakt min sjel til ro og gjort den ganske stille, som et lite barn hos sin mor når det har stilt sin tørst, slik er min sjel i meg» (Sal 131).

Det er mange slags festreiser i livet. Kanskje blir de til i møtet mellom mennesker i en atmosfære av fred og trygghet, omsorg og aksept. Speilingen i et ansikt, den gode berøringen. For andre kan det være naturopplevelsen, utsikten fra tinden, susingen fra vinden, duften av varm krekling, stillhetens tale når den tier. Da kan jeg få følelsen av at nesten alt er godt, og at jeg kan bli bedre enn jeg har vært.

For det er de indre festreiser som er viktigst. De reiser som gjør sjelen ganske stille, for den har stilt sin tørst. Festen tar imidlertid slutt, og vi kommer «hjem» til det alminnelige liv, til trivialitet, mas og krav, til de «lavere steder, der ydmykt for Jesus vi treder.» Men da får vi vår frelser i tale, «for rosene vokser i dale,» som Brorson skriver.

Vi kan holde fast ved festen, og ikke glemme protesten – fra hverdagen. De hører sammen. Protesten peker på festen, festen trøster protesten.

Jesus er ikke kun en gjest før natten. Han blir ikke borte, og når han kommer igjen, er det tid for den store festen.

Som et lite barn hos sin mor

